

обучаючогося в Україні. Тільки частина з них приїжджають із країн з високим рівнем людського розвитку (Ізраїль, Ліван, Іран, Турція, Грузія, Азербайджан, Йорданія, Китай, Монголія, Лівія, Туніс). Основний контингент представлений вихідцями із держав, які входять в

категорію країн з низьким (більшість африканських країн) і середнім рівнем людського розвитку (Туркменістан, Палестина, Узбекистан, В'єтнам, Марокко, Таджикистан, Індія, Сирія, Конго і нек. др.). Відповідно, це вимагає ретельного вивчення особливостей ментальності, соціальної ситуації, культури і навіть систем освіти даних держав і їх представників.

Дана робота достатньо успішно ведеться в Україні вже на протязі багатьох років і допомагає не тільки сориєнтуватися в особливостях студентів-іноземців, але і допомогла вийти нашій країні на достатньо престижне 36 місце, згідно міжнародного рейтингу систем освіти.

**Концепції моделей навчання у сучасній дидактичній системі
вищої школи
Васецька Л.І.**

*доцент, керівник Центру підготовки іноземних громадян
Запорізького державного медичного університету
м. Запоріжжя, Україна*

На сучасному етапі розвитку вищої освіти в Україні спостерігаємо формування нових моделей навчання у нефілологічних ЗВО. Ці моделі створюють умови для підготовки фахівців, спроможних вирішувати професійні проблеми, ставити нові завдання й пропонувати варіанти їх вирішення. Нові моделі навчання орієнтовані на активну модернізацію освіти, підвищення якості освіти, більш ефективне використання навчального часу і забезпечення потреб кожного студента відповідно до його індивідуальних можливостей та засвоєння ним нових технологій професійної діяльності. Звідси актуальним є використання нових педагогічних технологій, які зорієнтовані на стимулювання творчих здібностей студентів, посилення їхньої мотивації до навчання, на

самовдосконалення власних знань, умінь та навичок, на науковий пошук. За словами Панькової Н.М., інноваційні моделі навчання дозволять сприймати нове знання не як чуже й насаджуване ззовні, і тому неприйнятне, а як самостійно отримане й пережите, а тому зрозуміле, і як наслідок, це знання буде використовуватися [4 : 139].

Нові моделі навчання можуть бути подані як взаємозв'язана дидактична система. Підґрунтям такої системи є відомі методологічні підходи: системний, гуманістичний, аксіоматичний, особистісно-діяльний, когнітивно-комунікативний тощо. Сучасна дидактична система вищої школи концептуально спрямована на модульне, контекстне, проблемне й коопераційне навчання. Така спрямованість зумовлена базовими принципами сучасних освітніх технологій: дидактична доцільність, системність, концептуальність, відтворюваність, індивідуальність, проблемність, креативність, оптимальність, результативність.

Слід зазначити, що активно використовуються у навчальному процесі ЗВО і розвиваються ті нові педагогічні технології, які виконують, у першу чергу, гуманістичну, розвивальну, методичну і проектну та конструювальну функції, по-друге, які вибудовують навчальний процес на «суб'єктно-суб'єктних» відношеннях і здатні успішно реалізовувати навчально-професійні завдання незалежно від освітнього рівня соціально-професійної спільноти. Антюхов А.В. зазначає, що такі технології спираються на принципи цілісності, варіативності, інтерактивності, фундаменталізму, професійної спрямованості, інформаційно-технологічної підтримки [1 : 38].

Провідною ідеєю сучасної дидактики вищої школи є пізнання дисципліни ЗВО за допомогою спілкування, яке ґрунтується на взаєморозумінні між педагогом і студентом. Щоб досягти взаєморозуміння зі своїми студентами сучасному викладачеві необхідно володіти усім інструментарієм нових методів навчання, які б дозволяли надати особливу увагу цілісності особистості студента і сприяли б максимальній реалізації його можливостей на практиці, які б були націлені на досягнення особистісно-професійних якостей через

самоактуалізацію й самовиховання. Такий гуманістичний підхід до особистості студента взято за основу особистісно-орієнтованої моделі навчання. Головна відмінність між особистісно-орієнтованою моделлю навчання та традиційною саме у тому, що суб'єктно-об'єктні відношення замінено на суб'єктно-суб'єктні. Модель особистісно-орієнтованого навчання стала сьогодні альтернативою моделі традиційного навчання і, безумовно, є актуальною і перспективною. Вона принципово відрізняється від традиційних наборів приватних парадигм, які розкривають уявлення про цілі, зміст і процес виховання й навчання. Концепція особистісно-орієнтованої моделі навчання полягає в організації навчального процесу, розробці й упровадженні відповідних педагогічних технологій, пропускаючи їх через призму особистості студента – через його потреби, мотиви, здібності, активність, інтелект та інші індивідуально-психологічні особливості.

Близькими до особистісно-орієнтованого навчання за своєю філософією освіти є ігрові освітні моделі. Н.Ф.Тализіна зазначала, що гра як метод навчання використовується у таких випадках, як: 1) самостійна технологія для освоєння поняття, теми і, навіть, розділу навчального предмета; 2) елемент більш загальної освітньої технології; 3) вид заняття або його частина; 4) технологія позааудиторної роботи [5].

Поняття «ігрові моделі навчання» уключає досить велику групу методів й прийомів організації навчального процесу у формі різноманітних педагогічних ігор. Головна відмінність педагогічної гри від гри взагалі – конкретна постановка мети навчання і передбачення педагогічного результату. Педагогічна гра вимагає дотримання певних етапів з використанням ігрових ситуацій та прийомів, які стимулюють навчально-пізнавальну діяльність студентів. Особливим аспектом педагогічної гри є наявність у студентів-учасників відчуття протиріччя між свободою їхніх дій і необхідністю дотримання певних правил і умов, які мають бути виконано. Обов'язковою рисою навчальної гри є її евристичність і креативність.

На наш погляд, концептуальні основи цієї моделі навчання чітко й глибоко розкрито у «вальдорфській педагогіці» («вальдорфська школа») [2]. Утворившись на початку XX століття, «вальдорфська педагогіка» останнім часом переживає друге народження. Про неї можна прочитати у періодиці, в останніх наукових статтях з педагогіки й психології. «Вальдорфська педагогіка» є одним із різновидів утілення ідей "вільного виховання" та "гуманістичної педагогіки", що є особливостями сучасних ігрових моделей навчання. Вона може бути схарактеризована як система самопізнання й саморозвитку індивідуальності за умов партнерства викладача і студента. Концептуальні положення цієї моделі - важливість не результату, а процесу. Вільне виховання та навчання, без примусу, насильства духовного і тілесного, відмова від влади над тим, кого ми навчаємо. Свобода як засіб виховання. Свобода навчання, виховання та творчості, що ми і спостерігаємо під час утілення педагогічних ігор. Головна мета цієї педагогіки – розвивати новий спосіб пізнання. Завдання ігрових освітніх технологій – це відбиток завдань «вальдорфської школи», а саме, розвивати здібності, а не збирати знання.

Сучасні прихильники цієї течії дидактики наголошували, що ігрові освітні моделі розвивають здібності до пізнання й формують досконалу особистість. Навчальна гра являє собою основу для саморозвитку й індивідуального підходу до особистості кожного учня, вільного відношення до навчання, без примусу, розвиваючи природні задатки кожного, виховання й навчання адаптують до особистості, культ творчості засобами мистецтва. Як ми бачимо, ігрові моделі навчання пропонують не тільки своєрідні набори видів ігор (рольові, операціональні, психологічні, логічні, імітаційні та ін.), прийомів та нових уявних ситуацій, а й оновлену парадигму вищої освіти.

Нашу увагу привернула значна кількість освітніх моделей нового покоління для реалізації пізнавальної й творчої активності студентів. Останнім часом у вітчизняних колах освітян, у науково-методичних літературі активно обговорюється проблема розвитку пізнавального інтересу студентів до непрофільних дисциплін немовних ЗВО України, проблема підвищення

мотивації до вивчення курсів за вибором або дисциплін гуманітарного циклу, які викладаються у нефілологічних вищих школах з метою підвищення загального освітнього рівня або закладення загального фундаменту освітнього базису у студентів. Для вирішення цього питання пропонується використання когнітивних освітніх моделей, які називають освітніми моделями майбутнього. Пріоритетними принципами цих навчальних моделей є індивідуалізація й диференціація процесу навчання. До таких інноваційних моделей навчання належать освітні системи з використанням технології «карта інтелекту» (з англ. mind map – карта інтелекту), метод «6 капелюхів мислення» (з англ. Six Thinking Hats) і метод «кейс-стаді» (з англ. Case method/case-study – метод конкретних ситуацій/метод ситуаційного аналізу) [3].

Позитивним явищем сучасної освіти є її безперервне удосконалення за рахунок не тільки нових моделей навчання, а й оптимального та раціонального комбінування їх технологій. На нашу думку, таким вдалим методичним рішенням є поєднання кейс-технології й новітніх технологій, які спираються на кооперативний метод організації творчого процесу. Прикладом слугуватимуть освітні технології: «мозковий штурм», «теорія рішення винахідницьких задач (ТРВЗ)», «сінектика», «морфологічний аналіз», під час використання яких студенти можуть прийти до несподіваного відкриття, знайти нові та нестандартні рішення, побачити наявні проблеми, старі рішення у новому світлі.

Узагальнюючи вищевикладене, з упевненістю можемо констатувати, не зважаючи на численність нових моделей навчання, не слід розглядати будь-яку з них як самодостатню. Можливо, ефективною буде та, яка інтегрує у собі комплекс досягнень декількох педагогічних і психологічних шкіл, педагогічних теорій і концепцій, які перероблено і трансформовано залежно від методичних уподобань, змісту навчальної дисципліни, оснащення навчального процесу, складу студентів, рівня професійної підготовки тощо.

Список використаних джерел:

1. Антюхов А.В., Ретивых М.В., Фомин Н.В. Современные образовательные технологии в вузе: Учеб. пособ. для магистров и аспирантов. - М.: Пед.об-во России, 2013. – 320 с.

2. Іонова О., Черновол-Ткаченко Р. Гуманістична спрямованість вальдорфської педагогіки // Початкова школа. – 2000. - № 1.- С. 32 - 34.
3. Костюкевич Е.Ф. Использование метода интеллект-карт в образовательном процессе [Электронный ресурс] / Е.Ф. Костюкевич // Фестиваль педагогических идей «Открытый урок». – Электрон. дан. – [Б.м.], 2015. – URL: <http://festival.1september.ru/articles/602963/>
4. Панькова Н.М. Методы организации творческого процесса и активизации творческого мышления в университете // Известия Томского политехнического университета. – 2008. – № 6. – Т. 313. – С. 136 - 140.
5. Талызина Н.Ф. Управление процессом усвоения знаний. – М. : Изд. МГУ, 1975.–343 с.

**О некоторых особенностях преподавания
научного стиля речи на начальном этапе обучения РКИ**

Гайдей Е.И.

преподаватель кафедры филологии

*Харьковского национального автомобильно-дорожного университета
г. Харьков, Украина*

Языковая подготовка иностранных студентов к поступлению в заведения высшего образования состоит из комплекса дисциплин. Основой данного комплекса является общелитературный язык, включающий все компетенции (речевую деятельность, восприятие на слух, чтение). Отдельной особой частью языковой подготовки студентов является обучение их пониманию и порождению научных текстов, т.е. подготовка к прослушиванию лекций на языке обучения и к участию в практических и семинарских занятиях.

Данная подготовка является неотъемлемой частью будущей профессиональной компетенции студента.

Чаще всего подготовка студентов к прослушиванию лекций и дальнейшей учебной деятельности ведется в рамках общей языковой подготовки. В методике преподавания РКИ терминология, описывающая данный блок преподавания языка, не унифицирована. Чаще всего используются термины язык специальности, научный стиль русского языка.

Основной трудностью для студентов в изучении научного стиля является его отличие от стиля общелитературного. Научный стиль имеет свои грамматические и стилистические особенности, набор специальных лексем, четко определенный порядок слов и частей текста.